

Aftale om omlægning af affaldsforbrændingsafgiften

Aftale af 31. januar 2009 mellem regeringen (Venstre og Det Konservative Folkeparti), Dansk Folkeparti og Liberal Alliance om en provenuneutral omlægning af afgifterne på brændbart affald.

Den provenuneutral omlægning af afgifterne på brændbart affald, der har været i teknisk høring gennemføres dog således, at der også sikres afgiftsmæssige incitamenter til at forbedre energieffektiviteten ved røggaskondensering.

Ved omlægningen reduceres den samlede afgift på afbrænding af gødning. Det forventes ikke at føre til, at fremstilling af biogas af gødning reduceres. Varme fremstillet af biogas er helt fritaget for CO₂- og energiafgift, mens varme fremstillet ved afbrænding af gødning vil skulle betale samme energiafgift som for kul, olie og gas. Det gælder dog ikke for afbrænding af fibre fra afgasset gødning, hvor de nuværende fritagelser fortsætter. El fremstillet ved biogas modtager betydelige pristillæg/ har en høj garanteret afsætningspris, mens el fremstillet ved gødning som brændsel ikke får tilskud, og skal afsættes til den almindelige markedspris. Med de fortsat langt større afgifts- og tilskudsmæssige incitamenter til at fremstille biogas forventes afbrænding af gødning uden bioforgasning alene at finde sted i de tilfælde, hvor der er store vanskeligheder eller meromkostninger ved bioforgasning.

Der er i øvrigt en række fordele ved omlægningen:

A. Understøtter affaldshierarki

Efter affaldshierarkiet er det bedst at undgå affald eller genanvende affald. Kan affaldet ikke genanvendes eller undgås, er det bedre at afbrænde affaldet end at deponere affaldet. Ændringerne vedrører alene affald, der brændes af. Da ændringerne samlet er provenuneutral er der i gennemsnit uændret incitament til afbrænding. Netto stiger afgifterne dog for affald med et højt energiindhold. Mens de falder for affald med et lavt energiindhold. Derfor stiger genanvendelsen for affald med højt energiindhold (f.eks. plast), mens genanvendelsen falder for affald med lavt energiindhold (f.eks. slam). Da man miljømæssigt vurderer, at der er større gevinster ved at genanvende affald med højt energiindhold end med lavt energiindhold (ikke megen gevinst ved at genanvende vand) vil ændringerne bedre understøtte affaldshierarkiet.

B. Reducerer CO₂-udledningerne uden for kvotesektoren

Der udledes CO₂ ved afbrænding af affald indeholdende plast. Affaldsforbrændingsanlægene er uden for CO₂-kvotesektoren.

Efter dagens regler er der en væsentlig højere afgiftsbelastning på affald, der afbrændes i centrale kraftvarmeanlæg og i industriprocesanlæg (der er omfattet af kvoter) end i almindelige affaldsforbrændingsanlæg. Ved de nye regler bliver afgiftsincitamenterne ens. Derfor vil der blive afbrændt mindre affald i almindelige anlæg (der ligger uden for kvotesektoren) en del heraf vil blive genbrugt, jf. A, mens en anden del vil blive afbrændt i kvoteomfattede værker og industrier. Derfor falder CO₂-udledningerne uden for kvotesektoren.

C. Afgiftsbetinget grænsehandel med slam m.v.

Det er de færreste lande, der har afgift på de ton affald, der forbrændes som den nuværende danske afgift. Denne særlige danske afgift fører derfor til afgiftsbetinget grænsehandel. De nye afgifter, der indføres, svarer stort set til de afgiftsfordele, afgifter på almindelige fossile brændsler giver affald. Derfor vil disse afgifter ikke føre til afgiftsbetinget grænsehandel. Netto vil afgiftsbetinget eksport af affald med lavt energiindhold (slam) falde. Tilsvarende vil forventet afgiftsbetinget import af affald med højt energiindhold (f.eks. plast) også falde.

D. og E. Mere el og mindre varme af affald

De nuværende afgiftsregler giver større fordele ved at fremstille varme end el på forbrændingsanlæg, og diskriminerer mod at anvende affald - særlig til elfremstilling hos de centrale værker, hvor en større del af energien bliver til el end i almindelige forbrændingsanlæg. Det er ikke hensigtsmæssigt i forhold til energipolitiske mål. De nye regler vil være neutrale i incitamentsvirkningen, og dermed føre til at samproduktionen af el vil stige.

F. Omkostningseffektiv afbrænding

De nuværende afgiftsregler belaster afbrænding af affald i centrale kraftvarmeværker og i procesvirksomheder mere end afbrænding i almindelige affaldsforbrændingsanlæg, og fører til afgiftsbetinget grænsehandel. De nye regler vil være neutrale mellem afbrænding forskellige steder. Dermed vil det affald, der kan flyttes mellem forskellige anlægstyper i videre udstrækning blive brændt af, der hvor det er billigst, også når man ser bort fra afgifter.

G. Mere affaldsvarme brugt i virksomheder

For almindelige varmekunder er affaldsvarme normalt forholdsvis billig varme. Det vil den fortsat være. Men industrivirksomheder, der kan få energiafgifterne retur, forsøger ofte at udgå affaldsvarme, da affaldsvarmen uden afgift er forholdsvis dyr. Hvis de nye afgifter aftales at belaste varmeprisen (mod at prisen uden afgift falder tilsvarende), vil affaldsvarme blive økonomisk interessant for virksomheder.

H. Eventuel afbrænding af gødning vil ikke ske på bekostning af biogasfremstilling

Efter dagens regler belastes energi fra afbrænding af gødning (som andet affald med lavt energiindhold) med samlet langt højere afgifter end energi fra afbrænding af kul, olie og gas. Med forslaget vil afgiften på afbrænding af gødning falde markant til samme niveau som for olie, men der vil ikke blive givet tilskud, selv om gødning også er VE. Omdannes energien i gødning til biogas er biogassen helt fritaget for afgift, og der gives særligt store tilskud til fremstilling af el af biogas. Ligeledes foreslås det, at de nuværende særlige afgiftslempelser for afgasset fiberfraktion også skal gælde i det nye afgiftssystem.

Der vil således også efter ændringerne være et langt større afgiftsmæssigt incitament til at fremstille biogas af gødning end til at afbrænde gødning. Eventuel energifremstilling af gødning ved afbrænding vil således ikke reducere biogasproduktionen, men finde sted i de tilfælde, hvor der er store vanskeligheder eller omkostninger ved at fremstille biogas af gødning.

Bilag:

Den provenuneutrale omlægning af afgifterne på affald, der forbrændes, består i:

- I. Afskaffelse af den nuværende affaldsafgift af affald, der forbrændes.
- II. Afskaffelse af statstilskud til produktion af el ved affald.
- III. CO₂-afgift på affald, der indeholder ikke-bionedbrydelig plast m.v.
- IV. Tillæg til den nuværende affaldsvarmeafgift, idet tillægget også omfatter bortkølet varme.
- V. Nedsættelse af CO₂-afgift og tillæg svarende til ca. 10 pct. af den producerede energi, hvis mindst 8 pct. af den producerede energi kommer fra røggaskondensatorer.
- VI. Alle ændringerne vil som udgangspunkt blive væltet over i affaldsgebyret, medmindre der indgås anden aftale med varmeaftagerne (f.eks. i form af, at varmeaftagerne får nedsat prisen uden afgift - svarende til de afgifter varmeaftagerne påtager sig at betale).